

nasihat sınır tanımazların aşırılıklarını daha da körüklediğinden nasihat edenler de bunun faydasız olduğunu düşünerek ümitsizliğe kapıldılar ve olaya sessiz kaldılar. Başka bir grup insan daha olaya müdahale ederek onları ısrarla engellemeye çalışırlarsa da bu durum uzadıça uzadı. Bunun üzerine çabalarının boşuna olduğunu düşünenler, ısrarla irşattan yana olanlara

لِمَ

تَعِظُونَ

قَوْمًا

اللهُ

مُهْلِكُهُمْ اَوْ

مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا

شَدِيدًا “Siz Allah’ın helak edeceği veya şiddetli bir azaba uğratacağı bir kavme ne diye (boş yere) öğüt veriyorsunuz?” diyerek nasihatın boşuna bir çaba olduğunu söylediklerinde; diğerleri cevaben,

مَعْذِرَةً

اِلَى

رَبِّكُمْ

وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

“Biz, kötülük karşısında susmakla kendimizi kurtaramayacağımız,

görevimizi yaptık diyemeyeceğimiz için onlara öğüt veriyoruz. Onların durumlarını düzeltmelerinden, hakka dönmelerinden ümitsiz değiliz. Belki onlar,

içinde buldukları hâlden sakınırlar, onu terk ederler ve tövbe ederek

Allah’a dönerler. Allah da onların tövbelerini kabul eder, merhamette

bulunur.” diyerek en azından uyarı görevlerini yapmış sayılmak ve böylece

Allah katında sorumluluktan kurtulmak yanında, uyardıkları kişilerin hatalarını göstererek

durumlarını düzeltmelerine yardımcı olabilecekleri ümidile onları irşat ettiklerini

belirtiyorlardı. İlgili ayette bu kasaba halkının üç tip insan topluluğundan meydana

geldiği görülmektedir: a) Allah’ın yasaklarını çğneyenler, b

)Allah’ın hükümlerine uymakla birlikte günahkârların ıslah edilmesi

konusunda kötümser olup irşadın yararsız olduğunu düşünenler, c)

İrşadın terk edilemez bir görev ve sorumluluk olduğunu, ayrıca bu hususta ümitsiz ve

karamsar olmamak gerektiğini düşünenler. Âyetin üslûbundan, en

ideal davranışın bu sonuncuların davranışı olduğu anlaşılmaktadır. Şu halde müminler,

özellikle ilim irfan sahibi kişiler, kendileri Allah’ın buyruk ve yasaklarına uyararak temiz

bir hayat yaşadıkları gibi başkalarının da doğru yolda olmalarını sağlamak için bıkıp

usanmadan irşat görevlerini yerine getirmelidirler. Gerçek bir eğitimci ve

irşatçının kötümser bir yaklaşımla, kötülükleri çaresiz

ve şifasız kabul edip bir kenara çekilmesi doğru bir davranış değildir. Ayrıca bizzat

peygamberler de dâhil olmak üzere insanlar bu hususta ne ölçüde

başarılı olduklarından değil, bu yolda gerektiği kadar ve gerektiği şekilde çaba

gösterip göstermediklerinden sorumludurlar (Kur’an Yolu, II, 613-614), hidayet

ise yalnız Allah’tandır (Bakara 2/272; Nahl 16/37; Kasas, 28/56). Eğer bir toplum

içinde birtakım kötülükler, zulümler, ahlaksızlıklar işleniyorsa

unutmayalım ki Rabbimiz sadece o toplum içindeki günahkârları değil toplumun

öteki üyelerini de hesaba çekecektir. Suçlulara “neden bu günahları işlediniz?” diye, diğ&erlerine de “neden bu insanları uyarmadınız? Niçin onlara Allah’ın âyetlerini duyurmadınız?” diye hesap soracaktır. Rabbimizin bu sorgulaması karşısında “Ya Rabbi! Sen şahitsin ki ben bana düşeni yapmıştım, ben elimden geldiği ve becerebildiğim kadarıyla bu insanları uyarmıştım, bu insanlara senin kitabını duyurmuştum” diyebilmemiz gerektiğini hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. İdris BOZKURT

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)